

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási cikkek stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 k.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért, vagy annak terfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A tűzoltó-egylet közgyűlése.

Kézdi-Vásárhely, 1890. április 8.

Ma tartatott meg városunk kebelében a már 12 év óta megalakult önkéntes tűzoltó-egylet közgyűlése. Ez egylet 12 évi életében kétszer állott be bizonyos időleges szünet; de úgy látszik, csak azért, hogy a szünet alatt új erőt, új lelkesültséget, s a lankadatlan munkásságra kitartást gyűjtsön. Ma már erős, s ereje tagjai buzgalmában van.

Különösen az utóbbi két év alatt bámulatos eredményt, elismerésre méltó sikert vívott ki, melyért az érdem országlánrsze a főpáncsnokot s a mellérendelt tisztikart illeti, mert lankadást nem ismerő szorgalommal s eréllyel teljesítették kötelességeiket, s a parancsnokság példája az egylet tagjait is magával ragadta. Az utóbbi két év sikerei között kiváló helyet foglal el a remek mászóház, melynek párját keresni kell.

De e kérdésnél nem szabad figyelmen kívül hagyni a város áldozatkészségét. Valóban sietünk a város képviselőtestülete iránt leróni az elismerés adóját, mely azonkívül, hogy a mászóháznak költségeit hordozta, még a fizetési őrseget is létrehozta.

Ime! a város, mint erkölcsi testület meghozta a maga áldozatát; nemcsak erkölcsi, hanem anyagi támogatásban is részesíti a tűzoltó-egyletet, mert felismerte a kitűzött nemes célt, s tisztelettel viseltetik a vagyon- és életmentés magasztos munkájában küzdők iránt.

Az új alakulást örömdetes jelét adta annak, hogy városunk ifjú polgársága megértette a képviselő-testület anyagi és erkölcsi támogatása által kifejezett intést, mert olyanok is iratkoztak be az egyletbe, kik eddig attól távol tartották magukat.

Ha sajnálkozásra méltó nem volna, szinte meg kellene botránkozni egyes, magukat az értelmiséghez számító vagyonos ifjak azon

multban követett eljárását illetőleg, hogy tömegesen nem vettek részt az egylet tevékenységében, kik csak jogokat gyakorolni kívántak, de a kötelesség alól szerettek kibujni. Hála Istennek — úgy látszik — e visszaszámolkozásnak fonala elszakadt és sietünk is érte elismerésünket nyilvánítani.

A közelebbi két év nagy vívmánya az is, hogy az éveken keresztül tengődött lövészegylet miniszteri engedéllyel a tűzoltó-egyletbe olvadt; s itt, mint biztos forrásból tudjuk, rövid idő alatt fel fog támadni.

Még csak azon óhajításunkat fejezzük ki, hogy a köteles tűzoltók működését már szerves összefüggésbe kellene az önkényes tűzoltó-egylettel hozni, s akkor polgártársaink e városban létező, de a földön párját sehol fel nem található sajátos építkezés mellett is nyugodtabban aludhatnának.

* * *

A közgyűlés lefolyása következő volt:

Délután 2 órakor Kovács Dániel, elnöklő főparancsnok az egybegyűlt tagok s nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében lelkesítő szavakkal megnyitotta az ülést. Ezt követte M. Székely János, titkárnak az egylet működése minden ágát felölelő jelentése, melyet lapunk más helyén közlünk.

Midőn a titkári, éljenzéssel kísért jelentés tudomásul vétetett, felolvastatott a nagy gondal összeállított, számadás, mely, nemcsak a mult, hanem az egylet fennállása óta befolyt jövedelmek és kiadásokról tájékoztatta a közgyűlést. Sietett is a számvizsgáló bizottság elismerésének kifejezése mellett Benkő Gyula pénztáros számára a felmentvény megadását ajánlani a közgyűlésnek, mely készséggel történt meg.

Mintán a f. évi költségvetés is elfogadtatott s Szabó Dénes szertárnoknak a tagoknál, valamint a szertárban levő tűzoltószerekre vonatkozó jelentése tudomásul vétetett, felolvasta Barabás Mór karnagy, a zeneszakosztály 2¹ évi működését felölelő, terjedelmes és buzditó jelentését, melynek meghallgatása és éljenzéssel kísért tudomásul vétele s a helyi lapban leendő közzétételének meghatározása után, a titkárnak, pénztárosnak, szertárosnak és karnagnak kifejtett munkásságuk és részletes jelentéseikért a közgyűlés elismerő köszönetet szavazott.

Ekkor a zenekar számára a parancsnokság által kidolgozott és elfogadott terjedelmes díjszabályzat tárgyalása következett volna, de indítvány folytán áttételt a zeneszakosztályhoz, melynek megállapodása után az életbeléptetéssel a parancsnokság bízott meg.

Midőn ez is megtörtént a belügyminiszterium által megerősített új alapszabály olvastatott fel s tudomásul vétetett. A megerősítési záradék hatályon kívül helyezi az alapszabályt ama szakaszát, mely a pénzbüntetés kirohására vonatkozik. Ennélfogva főparancsnok a leendő egyleti tagok figyelmébe ajánlja, hogy csak azok iratkozzanak be, a kiknek elég erkölcsi erejük van a szabályszerű kötelességek pontos és kifogástalan teljesítésére.

Az erkölcsi érzet és felelősségre történt eme hivatalos után főparancsnok felhívja a közgyűlést, hogy a kik a felolvasott alapszabály értelmében a

következő 3 évre az önkéntes tűzoltóegyletnek tagjai kívánnak lenni, az e célra kitett könyvből neveiket írják be, mely megtörténvén, kitűnt, hogy az újra alakult egyletnek tagjának 73 egyén iratkozott be.

Ennek megtörténte után elnöklő főparancsnok a maga és tisztársai nevében megköszönve az egylet részéről tapasztalt bizalmat, lemondott s a közgyűlés a kifejtett ügybuzgóság és fáradhatlan tevékenységért a parancsnokságnak elismerő köszönetet szavazott.

A parancsnokság lemondása után korelnöknek megválasztott: Szabó Dénes, körjegyzőnek: Vajna Károly. Korelnök az alapszabály megfelelő §-a értelmében a kijelölő bizottság megalakítására hívja fel a közgyűlést, mely következőleg állította össze: Vajna Károly elnök és Szabó Géza, ifj. Czimbalmos Ferencz, Klünglein Vendel, Winternitz Nándor tagok.

A kijelölő bizottság munkájának bejelentése után — a közgyűlés a tisztikart, egyértelmű megállapodással következőleg alakította meg:

Főparancsnok: Kovács Dániel.
Alparancsnok: Nagy Károly.
Mászó-osztályparancsnok, alparancsnoki címmel: dr. Balogh Vendel.

Szivattyús-oszt. parancsnok: Kupán József.
Fejszós-oszt. parancsnok: Szabó Géza.
Rendfenntartó-oszt. parancsnok: Benkő Lajos.
Szolgálatvezető parancsnok: Turócsi László.
Szerzős: Szabó Dénes.
Karnagy: Barabás Mór.
Titkári: M. Székely János.
Segédtsz: Vajna Károly.
Pénztáros: Benkő Gyula.
Ellenőr: Tóth Géza.
Mérnök: Landt József.
Orvosok: Dr. Szini Gyula és Dr. Szentpétery Bálint.

Korelnök az eredményt kihirdetvén, főparancsnok az elnöki széket elfoglalta s a maga, valamint a tisztikar nevében a bizalomért köszönetet mondott.

Ezután a közgyűlés viharos éljenzése között tiszteletbeli tagoknak megválasztottak: Bartók Károly polgármester, Benedek István m. kir. h. őrnagy és Gilyén Árpád cs. és kir. kamarás, m. k. honvéd százados s a közgyűlés véget ért.

A—A.

SZEMLE.

Szerződés Bulgáriával. A „Wiener Allg. Ztg.“ állítólag kitűnő forrásból a következőket közli: Az osztrák-magyar külügyi kormány már hosszabb idő óta alkudozik Bolgárországgal a két ország közt kötendő vám- és kereskedelmi szerződés módozatai és feltételei fölött. E tárgyalások immár annyira haladtak, hogy befejezésük már e hó első felére várható. Aligha szükséges a kereskedelmi politika e fontos lépésének kiváló jelentőségére külön hivatkozni. Elég arra emlékeztetni, hogy a Romániával 1886-ban kötött kereskedelmi szerződés kevéssel ez állam függetlenné nyilvánítása után jött létre.

A forrongó Oroszország. A „Pol. Corr.“ nek jelentik, hogy a diákzavargások a pétervári technológiai intézetben nagyobb mértékűek, mint eredetileg hitték. A lázító gyülekezetekben heves jelenetek voltak és Smirnov felülből komolyan bántalmaztatott. Ennek oka azonban maga volt, mert egy tanuló brutális módon megtámadott, a miért ez egy törlőgummit nem a saját osztályter-

mében keresett. A tanuló impertinens módon felelt s ezért kicsapták. Erre megkezdődtek a diákok gyülekezései, hogy kiküzdjék a kicsapott tanuló újra felvételét, Illine igazgatónak valószínűleg le kell mondani, mert tapintat hiányából ő volt okozója az ezután történteknek. Egy tanuló, bizonyos Tarrasevicso, ki társainak ellenszegült, ezek úgy lepiszkolták, hogy elkeseredésében megölte magát. A pétervári egyetemen Mendelev tanár lemondása folytán újabb zendülés tört ki. A tanár azért mondott le, mert Deljanov oktatásügyi miniszter nemcsak a tanulók kérvényét utasította vissza, melynek átadását ő magára vállalta, hanem a tanárt se fogadta el. A diákok elhatározták, hogy maguk nyújtják át a miniszternek a kérést, de utközben 175-öt elfogtak közülük. Egy csapat erdész növendék is elfogatott, kik szintén a miniszterhez indultak ez ügyben. A pétervári katonai akadémián is történtek elfogások. Gresser városi prefektus az Aniskovpalotába ment, hogy a csárának tüzetes jelentést tegyen a zavargásokról. Az e hó 2-án történtek már kevesebb jelentőségűek, birnak. Mentül több részlet jut a mozgalomról köz tudomásul, annál biztosabbnak látszik, hogy politikai okai nem voltak, hanem a tartós igazlomból támadt, melyet az egyetemi szabályok ügyetlen és tulbuzgó alkalmazásával idéztek elő. E szabályok nagyon is sokat engednek meg az iskolai hatóságoknak az önkényes eljárásra, mihez egyeseknek sajnos hajlandóságuk van.

Ferdinánd fejedelem elismertetése. A „Figaró” tudni véli, hogy a welszi herceg Berlinben a bolgár fejedelem elismerése érdekében fáradozott, de nem tudta kieszőlni ezt.

Tanügy.

A barátosi iskola története.

Irta: Borivó.

(Folytatás és vége.)

A tanköteles gyermekek iskolába járása.

Tíz évi átlagos számítás szerint egy évre esik 93 mindennapos (6—12 éves) tanköteles, abból tényleg feljárt 81. Ezen szám adatokból kitűnik, hogy a tanköteleseknek bizonyos százaléka évről-évre rendszeresen nem jár iskolába. De ezen nem kell megbotránkolni, mert nincs az az észmenyi állam, melyben minden koránál fogva tanköteles gyermek iskolába járhatna. A hat éves vagy kezdő tanulók között vannak testileg, lelkileg oly fejletlenek, a kik e miatt az első évben felmentetnek a tankötelezettség alól. Általában a tankötelesek között akad egy-egy süket, vak, hülye, néma, béna, a kik ezen okok miatt nem mehetnek az iskolába. Vannak olyanok, a kik más iskolába járnak, továbbá vannak oly szegények, a kik ruhátlanok és rondaság miatt nem mehetnek a tiszta gyermekek közé. A község maga is koldus lévén, nem segíthet az ily magát elhanyagolt tunya családon, biz a kormány sem csinálhat a nyuzóból is nagyságos urat. Nyugodjunk meg abban a gondolatban, hogy tényleg is iskolába jár minden tanköteles, a ki az adott viszonyok között arra kényszeríthető. És így a törvény szelleme megsértve nincs.

Az ismétlők között sok mulasztás fordul elő, sokan elszegődnek, szolgálatba lépnek, mert ott-hon nincs kenyér, a kenyér pedig legelső kellék az anyagi világban. A kinek a kezét és az eszét egészen lefoglalja a megélhetés gondja, annak ne ves-sük vétekl, ha a szellemiekben néha el-elmarad. Hisz a tanítás célja is épen az, hogy a növendék szerezzék meg magának a mindennapi életre szükséges gyakorlati ügyességet. Az ily mulasztók büntetést nem szenvedtek. A számlalom nem büntet. De azért a törvény tiszteletben van tartva.

Ez a baj országaszerte sok helyt megvan, csak némelyek restelik bevallani. Pedig az iskolai mulasztásokról sokat lehetne s kellene is disputálni. A szülők kényszerűségéből hazugságra tanítják gyermekeiket: »Mond azt hogy beteg voltál.« S ha a tanító a mulasztást nem veszi igazoltnak a mig orvosi bizonyítvánnyal nem igazolják, azon-al kitette magát az üldöztetésnek; a szülők szid-ják, ócsárolják, persze háta megett, de a gyerme-kek előtt. Az előljáróság azt szokta mondani: Én nem büntetek, én nem vagyok oka semminek, a tanító az oka mindennek. És ha az iskolaszék előre beleavatkozik s ilyen-olyan mentségek alapján igazoltnak tekint a mulasztást, ezzel láthatólag az ügy be van fejezve, de valósággal mégis a tanítón marad a baj odiuma. Ennek beható feszegetése

azonban nem tartozik jelen cikkem keretébe, én most csak rámutattam az el nem titkolható tényre.

A z iskolakert.

Abból a pusztá köz helyekből, melyre az iskola-ház felépített, az 1877. év tavaszán 1890. négy-szög öl területben jelöltet ki és árkolatott körül az iskolatelek. De kerítés hiánya miatt ugarban maradt egészen az 1880. évi májusig. Az iskola-telek bekerítésére kellő erőnk nem lévén, arra is a szükséges pénzt a nagym. vall. és közokt. miniszteriumtól kértük. Előre segélyt nem adtak, csak ígérték. A megígért államsegély reményében 1880. márczius 15-én árlejtés utján a kert felállít-ását czofalvi Csia Balázs körjegyző ur mint leg-olcsóbb vállalkozó elvállalta. Szerződés értelmé-ben cserefa sasokra, jó kemény fenyőfa deszkából, recézett zsinylet födéllal, a határidőre pontosan készen volt a szép kerítés.

A község 60 tenyérse munkát szolgáltatott. A vall. és közokt. miniszterium pedig a szerződési-leg megállapított összeget u. m. 300 forintot 1882. május 3-rol 8623. sz. a. kegyesen utalványozni méltóztatott s így iskolaszékünk a vállalkozó urat kifizethette.

Most az iskolakertben szép gyümölcsfa-iskola van mintegy 150 darab alma és körte oltással. A növendékek a fatenyésztésben Kocsis tanító urtól gyakorlati oktatást nyernek s az oltás műfogásait szépen eltanulják. Iskolánk 1887-ben Szegszárdról a magyar kir. selyemtenyésztési felügyelőségtől eperfa magvakat kapott. Utasítás szerint elvete-ményeztetvén, a csemeték szépen fejlődnek, nem sokára várják a végleges kiültetést s néhány év múlva hozzá lehet fogni a selyemtenyésztés hasz-nos munkájához. Elöttem a képe, hogy milyen pompás lesz az. Én ugyan öreg fejemmel nem érem annak örömét s épen azért most előre képzeletileg gyönyörködöm benne: szép, szép, igazán nagy-szerű! Ki hitte volna ezéltől csak husz évvel is, hogy itt ilyen haszonhajtó mozgalom jöjjön létre?! Ki hitte volna, hogy a népoktatási törvény szel-leme ilyen tündér-kertet varázsoland ide?! Való-ban bámulatos!

*

Bocsánatot kérek a t. olvasótól, hogy iskolánk múltjáról szólva, a végén egy tutó pillantást veték a jövőbe is, és nagyon rózsás színben látom a jö-vőt. A jelenről nem szólok, mert ha itt-ott gyenge-segeket észlelek, azért sokan talán tulserény-séggel vádolnának, ha pedig elismerőleg nyilat-koznám s dicséretekkel halmoznom el a jelenlegi állapotokat, azért magamat szerénytelenséggel kellene vádolnom. Tehát most hallgatók.

Titkári jelentés.

(Felolvasta a „Közdivasárhelyi Önkéntes Tűzoltó-Egylet” 1890. évi április 8-án tartott rendes közgyűlésében M. Szé-kely János egytl. titkár.)

Tisztelt Bajtársak!

Midőn önkéntes tűzoltó-egyletünk két évi mű-ködéséről, egyleti életünk minden jelentékenyebb mozzanatáról titkári jelentésemet szerencsés va-gyok előterjeszteni, jól eső örömmel s egyleti éle-tünk teljes felvirágzásában vetett hittel hangsú-lyozom, hogy utolsó közgyűlésünk óta mind na-gyobb-nagyobb tért foglaltak el a tűzoltó-egyle-tek a társadalom elismerésében, sőt a tűzoltó-egy-letek által kitűztött nemes cél: a vagyon- és élel-mentés arra indította a magas kormányt is, hogy a tűzoltó-egyletek szervezését általánossá, köte-lező erejűvé tegye. Valóban felemelő ama tudat, hogy egyletünk már 12 év óta szolgálja a szent célt, s áll nemes feladatának magas színvonalán. Ez a nemes gondolkodás volt évek hosszú során keresztül ama kapocs, mely egyletünket összerat-totta s lehetővé tette egyletünk ama jelszavának érvényesítését, hogy: Mindnyáján egyért s egy mindnyájunkért.

Egyletünk különféle irányu működése szerint titkári jelentésem is felöleli mind azt, a mi az igaz-gatás, tagok kiképzése, az őrség, a tüzéseken való részvétel, a jövedelem, zenekar és segély-egylet ügyében utóbbi közgyűlésünk óta történt.

1. A tűzoltó-egylet szervezése alkalmával megerősített alapszabálynak egyes pontjai hiányosok, s az őrszhangzatos működés és tervszerű eljárás hátrányára lévén, a mult közgyűlés utasítása sze-riut, a parancsnokság átdolgozta az alapszabályo-kat, melyek átdolgozva, egyletünk 1888. nov. 18-án tartott rendkívüli közgyűsén el is fogadtat-tak. A parancsnokság ennek következtében intéz-kedett, hogy 3 példányban történt leírás után elnök

és titkár által a magas miniszteriumhoz felterjesz-tesse, mely 1889. január 11-én meg is történt.

Azon hitben, hogy az új alapszabályok megerő-sítése legalább 3 hó alatt megtörténik, a paranc-nokság a mult évi közgyűlés megtartását az alap-szabályok leérkezései elhalasztotta. Feltevésében csatlakozott, mert a megerősítés még a negyedik hónapban sem történt meg, minek következtében 1889. április 20-án az megszüntetett. A mult év őszén a megerősítés érdekében a tagok színes ábrájának felküldése rendeltetett el, mely megtör-ténvén, néhány héttel ezéltől leérkezett a megerősített alapszabály, melynek felolvasása, tudomásulvétele s az e szerint való újraalakulás még e gyűlés folyama alatt meg fog történni.

Egyletünk életében nem csekély fontosságu ese-ménynek tekinthető a helybeli lövész-egyletnek vagyonával együtt egyletünkbe történt beolva-dása; melyet a belügyminiszter ur ő nagyméltó-sága az 1889. évi 70446. számú rendeletével hely-benhagyott. Ha valamely human czslu egyesület megszűnik, azt minden nemes gondolkozásu ember sajnálja; de ha megszűnésével, mint jelen eset-ben, egy másik nem kevésbé nemes czslu egylet felvirágzásá segítettik elő, sőt a teljes megszűnés helyett azon egyletben, melybe beolvadt, még az új életre kelésre is kilátás van, akkor az ese-ményt sajnálkozás helyett örömmel kell üdvö-zölnünk.

Az egyleti tagok legnagyobb részének szabály-szerű magatartása, rend és fegyelmhez alkalma-zottsága valóban elismerésre méltó. De nincs fény árny nélkül A nagy többség kötelességteljesítése és rendszeretete nem tudott az összesre oly hatá-sal lenni, hogy egyesek kivételt ne képezzenek. Így történt, hogy Szócs Lajos, ki szabályszerű kö-telességét egyáltalában nem teljesítette, 1889. évi április 15-én az egyletből kizárattott. Utóbbi köz-gyűlésünk óta szigorubb magfeddésre és 4 fit pénzbüntetés megfizetésére Balás Géza ítéltetett, ki az 1889. május 1-én történt mulatság alkalmá-val tanusított rendetlen és botrányos magavisele-tével szolgáltatott okot e büntetésre. Büntetésébe nem nyugodott bele s így a mai közgyűlésnek al-kalma lesz ez ügygel foglalkozni.

Intézkedett a parancsnokság arról is, hogy a kapitányságtól a köteles tüzoltók névsorát meg-kaphatta, valamint azt is meghatározta, hogy a mai napon újra alakulandó egylet tagjai tagsági igazolványt kapjanak. Részint a nyilvántartás, részint a szabályszerű eljárás szempontjából e határozat fontosnak tekinthető.

A két év alatt 18 parancsnoksági ülés tartott.

2. Hódolva azon közmondás igazságának, hogy: »Gyakorlat teszi a mestert«; s tudva, hogy a tüz-oltó-egylet fontos céljának eléréséhez, nemes fel-adatának teljesítéséhez egymagára még a lelke-sültség sem elég, ha hiányzik a szakértelem, s a hivatásnak megfelelő gyakorlottság; nagy gond fordítottak a tagok kiképzésére s a kiképzés érde-kében szükséges szerek előállítására, megszerzé-sére. Az egylet tagjai megfelelő csoportokban u. m. másoz, szivattyus, fejszés és rendőr szakaszokba osztattak, s ezekkel változtatva időnként gyakorla-tok tartattak. Hogy a szerekl való gyakorlat még több rendben nem véthetett igénybe, an-nak oka a másozház hiánya volt. De hála a Gond-viselésnek, s képviseltestületünk nemes gondol-kozásának s elismerő főparancsnokunk e tekin-tetben is különösen kifejtett ügybuzgóságának, azon szerencsés helyzetbe jutottunk, hogy a diszes s mondhatni az idők viharával is dacoló erős és sok költségbe került másozházunk rövid idő alatt át lesz adható a közhasználatnak. Főparancsno-kunkon kívül a másozház létesítése körül kiváló érdemeket szereztek Nagy Károly alparancsnok, ki az építés egész ideje alatt a felügyeletet gyako-rolta s szakértelmével irányította; Landt József, ki a másozház tervét díjtalanul elkészítette s Tu-róczi László, ki a brassói másozházat miniatúr alakban, papírból ingyen megcsinálta.

Szerelvény vizsgálat is tartott 3 ízben.

Hogy egyletünk iránti tevékenységének egy-gyel több jelét adja, Nagy Károly alparancsnok fáradságot nem kímélve, néhány taggal egy alka-lommal a sepsiszentgyörgyi tűzoltó-egylet gyakorla-tait is megnézte, hogy esetleges tapasztalatait egyletünk javára értékesítse, s elismeréssel emlé-kezett meg Benedek János és Csinádi Lajos urak előzőkenységéről, kik a gyakorlatok minden ne-mét bemutatták s a szerelvények megtekintését is szíves készséggel lehetővé tették.

Szertárunk utóbbi közgyűlésünk óta 20 darab szivattyus és rendőri s 2 drb másozóvval s ezeken kívül egy alkalmas mászólétrával szaporodott. Mind ezeknek befejezéséül meg kell említenem, hogy 1889. november 1-én egy társzeker készítése iránti szerződés Bartalits József, id. Monoki Ist-ván és Fejér András illetékes mesterekkel meg-kötöttet s rövid időn az egylet rendelkezésére lesz bocsátva. A közgyűlés meglel elismerésére méltó ajánlatot tett Bartalits József kovács-mester ur, ki a szertárszekerhez szükséges vasmunkák díj-talan megcsinálására vállalkozott.

A parancsnokság a gyakorlaton meg nem jelent tagokkal szemben is alapszabály szerint járt el s azokra 50 kr büntetést alkalmazott.

(Folytatása következik.)

V i d é k.

Baróth, 1890. március 8-án.

Számos, az 1848–49-ik viharos időkre vonatkozó történelmi irományaim közt, 41 év óta olyan fölött rendelkezem, mi egy előttem ismeretlen vitéz honvédnek, vitéz tettét hirdeti. Ez ez okmány nyomtatásban szóról-szóra így hangzik:

Szám 407. Az erdélyi hadsereg fővezérsege.
Musna György közhonvéd urnak

Van szerencsém önnek tudtára adni, hogy ezennel feldisznítottam Ön azon érdemeiért, melyeket a csatatéren a hazának tett, a katonai érdemjel harmadik osztályával, melynek viselésére addig is, míg az erről szóló oklevél a hadügyminisztériumtól megérkeznék, felhatalmazom Önt azon jognál fogva, melyet erre nézve a nemzetgyűlés kiküldötteitől nyertem.

M.-Vásárhelyt, június 21-én 1849.

B e m.

Ki volt Musna György s hová való lehetett? én részéről nem tudom, de hogy háromszékinek kellett lenni, onnan következtetem, mert más különben az ő okmánya nem kerülhetett volna az én kezembe, illetve Borgó-Tihára a 83-ik számú zászlaj iródájába. Arra már emlékszem, hogy 1849. tavaszán, egy pár rendjel kíséretében, néhány kiüntetés okmány érkezett volt a zászlóaljhoz azzal, hogy a hiányzó érdemelek utólagosan megküldetnek, de hogy az ige vállott-e testé? nem emlékszem, ezt csak Borosnyai Pál százados tudná megmondani, ki a zászlóalj értékesebb holmiját (vagyonát) gondozta.

Szintén emlékszem arra is, hogy a leküldött érdemeleknek egyike besenyői Kóvér Sándor őrmesternek (később hadnagy) adatott ki, a másik pedig annak a dobosnak, ki az 1849. február 26-án a borgói szorosnál vívott kemény csatában szürkületben, a soszény-borgó-prundi hídnál felállított császári csapatokkal szemben, egész golyózápor közt, oly cifra dob pergéssel ment, mintha közvetlen egy hatalmas kolon élén masírozott volna, pedig bizony mi 2–300 lépéssel hátrább lehattunk, a mint pedig a hídfőnél rávetettük magunkat a víz medrében álló cordonistákra, ő jobbra egy sikátoron a borgóprundi papírmalom felé befordulva 2–3 dobost felvéve, olyan marsot s néha rohamjelű csapatot Tiha felé, hogy Urbán – mint másnap megtudtuk – nyakra-főre siettetette a hátrálást nehogy Tiha és Marosán közt a „vágott hídnál” utja állassék.

Én ezt a dolgot – most midőn éppen a régi honvédek összeírásával foglalatokodnak – azzal adom át a nyilvánosságnak, hogy, hogyha Musna György még életben van s a személyazonossággal két 1848–49. honvéd – és az illető községi előjáróság, 1 lelkész által igazolja, hajlandó vagyok neki az okmányt ajánlva megküldeni, lehet, segély kérés esetében veheti meg valami hasznát, mert az érdemelek vitézekre figyelemmel vannak.

Más különben ez az okmány is idővel a Székely Nemzeti Muzeumba kerekedik, hol mindenki láthatja Bem sajátkezü aláírását.

Bitai Baikó Lajos.

1848–49. h. hadnagy.

Különfelek.

— **Uj egyháztanácsosok.** A kézdíváshelyi ev. ref. egyházközség f. évi április hó 7-én Baló László főgondnok vezetése alatt népes közgyűlést tartott. A sok fontos tárgy elintézése után a kilépett 10 egyháztanácsos választotta meg. A választás eredménye következő: Ifj. Tóth István, Turóczy László, Kölönte László, Kovács Pál, id. Szöcs János, Bodó Dávid, ifj. Kupán József régebbi egyháztanácsosok újra megválasztottak. Benkő Gyula, K. Csizsár József és Csiki József mint új tagok léptek be. Gratulálunk a választáshoz.

— **A husvéti ünnepek.** Kézdí-vásárhelyt szokatlan élénkséggel folytak le. A pompás derült tavaszi napok bő alkalmat nyújtottak, hogy ki-ki örvendhesen a kereszténység e szép ünnepének. Nyüzsgés, mozgás élénkítette az utcákat s vígan folyt az öntözés. A husvéti rózsavíz és a piros-tojás ugyancsak nagy kelendőségnek örvendett. Este még a jól eltöltött vig nap után, a pezsgő élet-erő sok mezész tette ragadta az ifjúságot, a rendőrség azonban interveniált s a rendőrségi fogház megtelt ünneplő közönséggel. Különben nagyobb baj nem történt.

— **A „Kézdíváshelyi Műkedvelő Egyesület”** folyó hó 20-án előadást rendez, mely alkalommal a „Szökött Katona” fog színre kerülni. Az előadás ezuttal, ha csak az idő engedi az Uniókerti színpadon fog megtartatni. Ajánljuk a közönség szíves pártfogásába.

— **Kézdí-Vásárhelyt** husvét első napján – az alig egy pár hó előtt alakult – ev. ref. egyházi dalárda az isteni tisztelet magasztosságát igazán szép és precíz énekével emelte, mely ugy Makkai Dániel énekvezérnek, mint az egyes tagoknak becsületére válik. A dalárda ez első nyilvános fellépését másnap kedélyes bankett követte.

Kedélyesen ígérkező táncvigalom. A f. év. április 12-én rendezendő közvacsorával összekötött táncvigalom érdekében minden tekintetben oly mozgalom indult meg, mely fényes sikert ígér és az egyszerűség, olcsóság mellett, a résztvevőknek egy mulatságos estélyt biztosít. Városunk és vidékünk ifju hölgyei teljesítik vidám kedéllyel és elbájoló készséggel az étel- és italneműek felszolgálását, mely már magában, kíváncsivá tesz mindnyájunkat a megédesíti az elkölteni szánt kedves falatokat. A közszeretethen álló derék főrendezők Nagy Lajosné sz. Szabó Amália és Dr. Szacsavay Gyula mint elnökök, Welnerreiter Györgyné, Dobay Lajosné és Benkő Mariska urnők mint házi-asszonyok, biztos garanciák arra, hogy az általuk rendezett estélyen mindenki vidám kedéllyel mulathat, táncz, zene, étel, egyaránt megfelel a legfokozottabb igényeknek is. Hisszük és reméljük, hogy a rendezendő székely kiállítás javára ez estély, városunk és vidékünk áldozatkész közönsége részéről, kellő erkölcsi és anyagi sikert biztosít.

— **A „Rikánbelői honvéd egylet”** tagjainak összeírása serényen folyik; eddig összeíratott s igazolatott még életben levő 1995 törzs-, fő-, altiszt és közlegény. Nehány községből-ugyan nem érkezett még be a kimutatás, de remélhetőleg ezek is rövid időn beküldetnek. A névsort rövid időn közölni fogjuk, midőn az esetleg kimaradtakat felhívjuk, hogy sürgősen igazolják magukat, mert később az igazolás feletle nehéz esetleg lehetetlen lesz.

— **Kovácsnai hírek.** Kovácsna közönsége egy régen érzett hiányon akart segíteni, midőn egy modern sétatér berendezését határozta el. Az új sétatér a Kovácsna vize mellett épül, elég szép helyen. A földmunkálatok nagyban folynak, a fák ültetése meg a vége felé jár. Tervben van véve egy tó is, mely a sétatér déli végében van. Nyáron csolnakázó s télen meg korcsolyázó hely leend. A munkálatok különben minden irányban erélyesen folynak s a sétatér jövő évben már át is fog adatni a közhasználatnak. — A pokolsár – e megfegkezhetlen szeszélyes-füld – a mult héten ismét kitört. A föld mélyéből feltörő gázok felemelték a füldő vizét s kilökte a töltés végett behányt köveket, lávaszerű iszappal töltvén el a piacot. A füldő részvénytársaság az idén már meg fogja kezdeni a füldők átalakítását s megrendszabályozza a szeszélyes Pokolsárát is.

— **Építkezések.** A brassó-ortói államut 19–20. zlm. szakaszán a 4. sz. Feketeügyhid felszerkeztének helyreállítása és a 77–78. km. között 120 drb tölgyfakerekvetőnek felállítás 953 frt 89 kr költséggel. Arlejtési versenytárgyalás a háromszék vármegyéi kir. építészeti hivatalnál Sepsiszentgyörgyön 1890. április hó 15-én d. e. 10 órákor. A héjasfalva-csikgyimesi államut 118–119 km. szakaszán levő 88. számú hid újraépítésének végrehajtása iránt, mely 1438 frt 86 kr-rel engedélyeztetett, a csikvármegyéi kir. építészeti hivatalnál 1890. április hó 26-ik napján d. e. 11 órákor zárt ajánlati versenytárgyalás tartatik.

A héjasfalva-csikgyimesi államut 83–85. km. szakaszán levő 15, 16, 17 és 18. számú tárgyak felszerkeztének helyreállítása 1344 frt 7 kr

költség összeggel, Csikszeredában a kir. építészeti hivatalnál 1890. április hó 26-án d. e. 10 órákor zárt ajánlati versenytárgyaláson fog biztosittatni. Az ajánlatokhoz 5% bánatpénz csatolása kívántatik.

— **„Harcz önmagunk ellen”** című egy kötetes történelmi regényemre vonatkozólag, — kérem a tisztelt ívtartókat az előfizetési felhívás értelmében, ugy az előfizetési pénzeket, mint az ivatek hozzám beküldeni, hogy sajtó alá rendezett művem a szerint kerülhessen nyilvánosságg elé; annival inkább kérem azokat mielőbb beküldeni, mert határozott szándékom kedves előfizetőim névsorát a mű lapjain közleni. A regény ára 1 frt. Kézdí-Vásárhelyt, 1890. április 8-án. Székely Jánosné Incze Sarolta.

— **Elfogott kivándorlási ügynökök.** Balászfalván, a napokban odaváló derék főszolgabíró Simonffy Alajos érdekes fogást tett, két oláhországi ágens személyében. Ez a két ur rettenetes jámbor pófával járt be néhány, Balászfalvával szomszédos községet s munkaadás ürügye alatt csábíttatta a falvak lakosságát Romániába. Föltételeik között fejenként 15 frt havi bért ígértek a munkásoknak s azonfelül naponként jó adag pálinkát, valamint odautazási költséget. A czélzat nyilvánvaló volt, mert a szegény munkás, a kinek odáig fizetik az utját, a havi tizenöt forintját elélvén, nem igen kuporgathat össze valamicskét a hazautazásra s marad ott kűnt. A csábító beszédekre sokan hallgattak a falukban s már száznál több munkás-férfi csapott föl a bárány borbé bujt ügynököknek, midőn tiზეmeikre rájött a főszolgabíró s letartoztatta a jó madarakat. El is illette őket közigazgatásilag pár napi fogságra s fejenként 50 frt pénz-bírságra. — Fizettek s ha az öt napot kiülük, — máshova mennek próbálkozni. Jó lesz figyelemmel tartani őket.

— **A félmillióstó ternő.** A mit Eötvös Károly köbelül egy hét óta mivel Temesvárott, azt bátran el lehet nevezni kontravizsgálatnak. Egész délelőtt a törvényszék tanácstermében bujja a lottópör aktáit Fáy dr. segédkeze mellett; szedi belőlük a főbebezés alapjául szolgáló anyagot, s azután pedig czélja egyelőre az, hogy hiteles adatokkal igazolja Püspöky és Szobovics vagyonszerzését. Az a most földéretett körülmény, hogy Szobovics még ezerkétszáz forintot tartozik a házára, Eötvös véleménye szerint megoldni a vád föltételeit. Időközben szerzett egy orvosi bizonyítványt is, a mely arról tanuskodik, hogy az a Ferike nevű kis leány, a kit a Szobovicsokhoz intézet július 6-diki távirat említett, május elsejétől július 2-dikáig csakugyan beteg volt, — anyja pedig július elsején hastífuszban esett s 6-dikán élet halál közt volt. Az a távirat, a melyet Szobovics a huzás előtt hazaküldött a lottóhivatal szolgájával, voltaképp az asszony betegsége miatt hirta Szobovicsné Budapestre, de az igazat nem akarták benne elárulni, mert a beteg anyja is Temesvárott volt akkor. Megszerezte Eötvös a székesfehérvári kölcsönös segélyező egyesület könyvkirovatát is, a mely azt bizonyítaná, hogy Gecsónének, Szobovics anyósának, csakugyan volt el helyezve 3000 forintja, a melyből mindenik leányának ezer forintot adott férjhez menetelekor. — Más okmányok arról is tanuskodnak, hogy Püspöky, mielőtt áthelyezték volna Temesvárra, Budán a saját házában lakott, a melyet ezerkétszáz forintért vett s elköltözésekor kétezerhatszázért adott el. Ezenkívül kétezerhatszáz forintot örökölt egy Reiter József nevű rokonától. Kérdés persze, hogy ezek az új bizonyítékok hogyan állják ki majd a bírói kritikát. — Eötvös maga vite el ma Püspökynének azt a tizenegyezer forintot, mely a temesi takarékpénztárban volt letéve. Ez a pénz tudvalevőleg zár alatt volt, de a törvényszék feloldotta. — Farkas Menyhért, ki eddig csodálatos rezignációt mutatott, az ítélet kihirdetése óta nem tud hova lenni az izgatottságtól. Éjjel-nappal nyugtalanul jár-kezel czellájában s minduntalan hivhatja Eötvöst, a ki néhányszor meg is látogatta. A lottókirály tömördek tanácsot ad védőjének, hogy minél jobban sikerüljön a főbebezés. — Püspöky rendkívül le van verve; senkihez sem szól. Csak Szobovics őrizte meg flegmáját, sőt fogolytársai előtt néha egy-egy éleztet is meg eszt. Mert tegnapielőtt mind a három mellé osztottak be foglyokat. Farkas Menyhért lakótársa Keller Dezső, egy sikasztás miatt elítélt postatiszt, Püspöki egy Szepesán Milov nevű templomrabló diákkal és Marari Antal volt végrehajtóval osztja meg czelláját. Szobovics mellé Török István sikasztó segédjegyzőt kvártélyozták be. — Érdekes hogy Szobovics nevére árjegyzék érkezett legutóbb a párisi Grand Magasin Printemps-tól, pedig nem valószínű, hogy a szerényen ruházódó lottótiszt annak hozata volna pipereczikéit.

Piaci árak

Kézdí-Vásárhelytől, április 3-án.

Buza (tisztá)	hektóliterenkint 6 frt 60 kr
„ (elegy)	— frt — kr
Rozs (tisztá)	4 frt 60 kr
„ (elegy)	— frt — kr
Arpa (tisztá)	hektóliterenkint 4 frt 20 kr
Arpa (elegy)	3 frt 80 kr
Zab	3 frt — kr
Törökbuza	4 frt 20 kr
Kása (köles)	9 frt — kr
„ (árpa)	16 frt — kr
Borsó	6 frt — kr
Lencse	9 frt — kr
Fuszulyka	6 frt — kr
Pityóka (legszebb)	1 frt 20 kr
Marhahús	kilogr.-kint — frt 32 kr
Disznóhús	— frt 40 kr
Juh-hús	— frt — kr
Szalonna	— frt 60 kr
Faggyu (nyers)	— frt 20 kr

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén
1890. április hó 1-én.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	101.30
Magy. papírdárdék 5%	98.40
Magyar vasúti kölesén	—
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	—
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	—
M. keleti vasúti államköt. III.	113.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	—
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	—
Temes-bánati földterherm. kötvény	—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földterherment. kötv.	104.50
Magyar szőlődézmá-váltási kötvény	99.—
Magyar nyereség-sorsjegykölcsön	138.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	126.50
Osztrák járdák papírban	87.30
Osztrák járdák ezüstben	87.40
Osztrák járdák aranyban	110.—
1860. államsorsjegyek	138.50
Osztrák-magyar bank részvény	933.—
Magyar hitelbank részvény	338.50
Osztrák hitelintézet részvény	309.10
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.60

20 frankos arany	9.45
Német birodalmi márká	58.45
London (2 havi váltókért)	119.50
20 márká arany	11.74

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Nyers-selyem (Bast) ruhakelméket 10 frt 50 kr.-ért egy ruhára, úgy jobb minőségben is küld, portó- és vámmentesen
G. Henneberg gyári raktára Zürichben. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Csinos kisebb lakás a város udvarán, hol a távirtda-állomás volt, ápril 24-től kezdve kiadó. Értekezhetni TÖRÖK BÁLINT tulajdonossal.

Richter
Horgony-Epítőköszekényei
az elmúlt legjobb ajándékot képezik 3-14 éves gyermekek számára. Ezek a legkiválóbb magyar és külföldi tudósok által ajánlatnak s egy családnál sem kellene hiányozniok.

Ruha-szövetek.

13—29

Peruvien és dosking a magas clerus részére, előírás szerinti szövetek cs. és kir. hivatalnokok részére egyenruhákra, úgy szintén veteránok, tüzöltek, tornászok, urasági inasok részére. Posztók teke- és játékasztalokhoz, lodenek (vizáthatlanok) vadászöltönyökre, viaszas szövetek. Utazó-plaidok 4—12 frt. Mindez olcsóbb, mint bárhol s a legjobb, tartós minőség.

Joh. Stikarofsky Brünneben.

Legnagyobb posztó raktár Ausztria-Magyarországban. Minták bérmentve küldetnek. A szabó-mester urak részére a legduzsabb minta-könyvek állnak rendelkezésre. Utánvételes küldemények 10 frton felül portó-mentesek. Ily viláfgorgalmu üzletek nál önként érthetőleg sok a maradék, s miután ezekből lehetetlen mintákat küldeni, nem tetszés esetén az ily maradékokat visszaveszem, azokat becsérem, vagy a pénzt visszaadom. Maradékok megrendelésénél szükséges a színt, hosszúságot és az árt megjelölni.

Levelezések magyarul, németül, csehül, lengyelül, olaszul és francziául eszközöltetnek.

Máriazell gyomor cseppek.

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

Utóérhetlen hatású az étvágytalanság, gyomor gyengeség, búzós lehelet, savanyu felbőgös, szél rekedés, (Kolká) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara kepződés, túlságos elnyúltság, szárazság, undor és hányinger eseteiben, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomor görcsöt, kemény széklet, székrekedést, az étel s ital túlterhelést gyomrot kitisztítja, elűzi a hűléteket, s gyógyít lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi székletelő- raktár: Brády Károly, gyógyszerész (Mórya ország).

Óvás! A valódi Máriazell gyomor cseppek sok felekepen utájoztatnak s hamisítatnak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellett használati utasítás az is fel van tüntetve, hogy az Krensiernben, Gulek H. könyvnyomdájában nyomtatott.

A Keménysérülés és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásuknak bizonyult labdacscok is, sokféle kepen hamisítatnak, tehát ezek vetelenül is vevényi kell a fenti védjeggyel s Brády Károly, Krensierni gyógyszerész név alá írásra, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt, 20 Kr., 2 tekercs 2 frt, 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazell gyomor cseppek és Máriazell labdacscok nem titkos szerek, a gyógyható anyagoknak összetétele, minden használati utasításban fel van sorolva.

A Máriazell gyomor cseppek és Máriazell labdacscok kaphatók Kapható: Kézdí-Vásárhelytől Kovács Ferencz gyógyszerárában; Tusnádon (fürdő) Dobay Sándor gyógyszerésznél.

23—43

„RÉPÁTI”

ÉGVÉNYES-SAVANYUVIZ

a monarchia legszénsavdusabb és legtisztább égvényes savanyu-vizei közé tartozik.

Orvosi tekintélyek nyilatkozata szerint **kitünő sikerrel** használtatik: **a légzőszervek betegségeinél, vese- és gyomorhajokban, a húgyszervek bántalmainál stb. Ezen betegségek ellen a „répáti” savanyuviz a legkellemesebb s egyszersmind a leghathatósabb gyógyító szer.**

Gazdag szénsav tartalmánál fogva, mint élvezeti viz, igen kellemes ízzel bír. Borral elegyítve, pompás üdítő ital, **savanyubb borokhoz használva páratlan.**

A töltés egy legkitünőbb töltő-készülékkel eszközöltetvén, **a palaczkba töltött viz a forrás vizével vegytartalmilag teljesen azonos marad.**

A „répáti” savanyuviz **mindig friss töltésben és valódi minőségben** kapható raktáron:

Kézdí-Vásárhelytől: Kupán József, Sepsí-Szentgyörgyön: Séra István, Uzonban: Khon Dániel uraknál.

A „répáti” savanyuviz kúkezelősége:

György József

30—30

Kászon-Impéren. (Csikmegye)

Szives megfigyelésül!

Ezerszer és ezerszer jónak bizonyult és orvosi tekintélyek, valamint számtalan magán személyek bizonyítványai által kitüntetett készítmények:

Dr. MILLER mohnövénynedve

meglepő hatással van köhögés, rekedtség, torokfájás, elnyálkásodás, keletkező gümőkör, egyáltalában a légzési szervek minden bántalmai ellen.

Tégelyben gyermekek és felnőttek számára.

Egy tégely ára 50 kr oszt. ért.

Dr. MILLER görcs elleni balzsama

számtalanszor fényesen igazolva gyomor-fájás és gyomorgörcs hányás, vérhas és puffadás ellen.

Használati utasítással együtt nagy üveg ára 1 frt 50 kr, fél üveg ára 80 kr o. é.

TYUKSZEM-BALZSAM, hathatós szer tyukszem, szömölcs, fájós bőrvastagodás ellen.

Egy doboz használati utasítással együtt 48 kr o. é.

Kézdí-Vásárhelyen valódián kaphatók: Fejér L. fiaí urak divat-szövet és kézműnár-raktárában.

16—24